

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.484.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12445 Pana Posła Pawła Masełko, w sprawie „stosowania procedur administracyjnych oraz zasad prawnych w postępowaniach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”, proszę przyjąć poniższe informacje.

Postępowanie w sprawach z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego charakteryzuje się złożonością prawną oraz proceduralną wieloetapowością. Podstawowymi aktami prawnymi niezbędnymi do prawidłowego procedowania są nie tylko rozporządzenia unijne z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego¹, lecz także ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych² oraz kodeks postępowania administracyjnego³.

Rozporządzenia dotyczące koordynacji służą wyłącznie utworzeniu ponadnarodowej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich, która umożliwia zagwarantowanie zasady równego traktowania obywateli na podstawie różnych ustawodawstw krajowych. Przepisy te nie określają natomiast takich kwestii jak tytuł do ubezpieczeń społecznych, zasady opłacania i rozliczania składek czy procedura odwoławcza – kwestie te są regulowane przez wewnętrzne ustawodawstwa poszczególnych państw członkowskich.

Procedura dialogu i concyliacji, ustanowiona Decyzją nr A1 Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 12 czerwca 2009 r.,⁴ znajduje zastosowanie w razie utrzymujących się rozbieżności między instytucjami państw członkowskich w zakresie ustalenia ustawodawstwa właściwego.

Przywołana w pytaniu uchwała SN z 9 września 2020 r. wskazuje, że Pan Poseł ma na myśli zastosowanie Decyzji A1 do sytuacji regulowanych art. 13 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i art. 16 rozporządzenia (WE) nr 987/2009. W tym kontekście procedura ta może mieć zastosowanie m.in. w przypadku zaistnienia wątpliwości co do ważności dokumentu lub prawidłowości dowodów potwierdzających, stanowiących poświadczenie sytuacji osoby dla celów stosowania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sytuacji rozbieżności

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Dz.U. UE L 166 z 30.04.2004, s. 1 z późn. zm. oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Dz. U. UE L 284 z 30.10.2009, s.1, (rozporządzenie wykonawcze),

² Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Dz. U. 1998 Nr 137 poz. 887 z późn. zm.

³ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, Dz. U. 1960 Nr 30 poz. 168 z późn. zm.

⁴ Decyzja nr A1 z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i concyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, Dz.U. UE 24.04.2010, C 106/1.

opinii pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie ustalenia ustawodawstwa właściwego. Co istotne, nie powoduje to uszczerbku dla procedur administracyjnych stosowanych na mocy przepisów krajowych zainteresowanych państw członkowskich. Odnotować należy, iż w przypadku gdy sprawa jest przedmiotem sądowego lub administracyjnego postępowania odwoławczego na mocy przepisów krajowych państwa członkowskiego, procedura dialogu i koncyliacji musi zostać zawieszona.

W szczególności art.16 rozporządzenia (WE) nr 987/2009 wskazuje w ustępie 4, iż w przypadku, gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz, ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określane na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego (nr 883/2004) i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego (nr 987/2009). W dalszej części art. 16 ust. 4 stanowi, iż w przypadku rozbieżności opinii między zainteresowanymi instytucjami lub właściwymi władzami podmioty te starają się dojść do porozumienia zgodnie z warunkami ustalonymi powyżej, a zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego. Ten ostatni przepis ustanawia zasady tymczasowego stosowania ustawodawstwa i tymczasowego przyznawania świadczeń, w przypadku rozbieżności opinii pomiędzy instytucjami lub władzami dwóch lub więcej państw członkowskich.

W przypadku rozbieżności opinii pomiędzy zainteresowanymi instytucjami, do momentu ich wyeliminowania zastosowanie ma procedura ustanowiona na podstawie art. 16 rozporządzenia (WE) nr 987/2009, która dokonuje odesłania do zapisów sformułowanych w art. 6 rozporządzenia (WE) nr 987/2009. Jeśli wątpliwości nie udało się wyeliminować, a stanowiska instytucji państw członkowskich w dalszym ciągu są rozbieżne, jedna ze stron może zainicjować procedurę dialogu ustanowioną na mocy Decyzji A1. Jeśli nie wystąpił spór albo rozbieżność opinii między instytucjami państw członkowskich dotyczące ustalenia ustawodawstwa właściwego, nie ma przesłanek, aby odwołać się do przepisów sformułowanych w Decyzji A1.

Procedura dialogu ustanowiona w Decyzji A1 nie dotyczy więc każdej sprawy. Sięga się po nią, jeśli po wykorzystaniu trybu z art. 16 rozporządzenia 987/2009 nadal istnieje spór. W takiej sytuacji podjęcie procedury dialogu jest obligatoryjne.

Odnosnie do uchwały Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z 9 września 2020 r., sygn. akt III UZP 4/18 informuję, że Sąd Najwyższy pod pojęciem procedury koncyliacyjnej rozumie procedurę przewidzianą właśnie w art. 16 rozporządzenia nr 987/2009, a nie procedurę koncyliacji, o której mówi Decyzja A1. Jeżeli podczas procedury dialogu osiągnięcie porozumienia nie jest możliwe, Decyzja A1 przewiduje dobrowolną procedurę koncyliacji.

O ile procedura dialogu dotyczy instytucji państw członkowskich i władz właściwych państw członkowskich, to procedura koncyliacji oznacza skierowanie sprawy do Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego, która stara się pogodzić opinie państw członkowskich. Komisja Administracyjna z kolei może zdecydować o skierowaniu sprawy do Komisji Pojednawczej.

Instytucję interpretacji indywidualnej normuje art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U z 2024 r., poz. 236). Zakres związania przedsiębiorcy i organów interpretacją indywidualną określa z kolei art. 35 tej ustawy. Postępowanie w przedmiocie wydania interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego już stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego przedstawionego przez wnioskodawcę. Tylko w stosunku do tak określonego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego wyrażana jest ocena prawna. W myśl ust. 2 art. 35 interpretacja indywidualna jest wiążąca dla organów lub państwowych jednostek organizacyjnych właściwych dla przedsiębiorcy i może zostać zmieniona wyłącznie w drodze wznowienia postępowania.

Interpretacja jest wiążąca wyłącznie dla organu, który ją wydał i w zakresie objętym interpretacją oraz w stosunku do podmiotu, który o nią wystąpił. Interpretacja indywidualna nie ma więc mocy wiążącej dla wszystkich organów administracji publicznej w prowadzonych przez nie postępowaniach, nawet jeśli przedmiot interpretacji ma znacznie dla rozstrzygnięcia.

Dokument poświadczający A1, o którym mowa w art. 19 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009, jest urzędowym poświadczeniem objęcia ubezpieczonego ustawodawstwem danego państwa członkowskiego. Kwalifikacja prawna dokumentu A1 była przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego. W uchwale z 18 marca 2010 r., sygn. akt II UZP 2/10, SN potwierdził, że wydanie zaświadczenia A1 następuje w drodze decyzji ZUS. Takie rozstrzygnięcie znajduje odzwierciedlenie w art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy systemowej. Wydanie tego zaświadczenia wiąże się nie tylko z poświadczeniem pewnego stanu faktycznego, lecz także z władczym objęciem danej osoby polskim ubezpieczeniem społecznym, co w konsekwencji wyczerpuje przedmiotowe znaczenie wspomnianego art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy systemowej. Zgodnie bowiem z art. 83 ust. 1 pkt 2 ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności przebiegu ubezpieczeń.

Powyższe wpisuje się w definicję decyzji administracyjnej, która w literaturze została określona jako jednostronny akt władczy rozstrzygający sprawę co do jej istoty w całości lub w części, kończący ją w danej instancji. Poprzez wydanie decyzji organ właściwy jest nią związany od chwili jej doręczenia, co oznacza, że obowiązki lub uprawnienia w niej określone mogą zostać zmienione jedynie w trybie przewidzianym k.p.a., chyba że ustawa szczególna stanowi inaczej⁵.

Weryfikacja ważności i wiążącego charakteru dokumentu A1 następuje na podstawie przepisów prawa UE: dopóki dokument nie zostanie wycofany lub unieważniony przez instytucję, która go wydała, wiąże instytucje pozostałych państw członkowskich (utrwalone orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE, m.in. C-620/15 A-Rosa, w nawiązaniu do linii orzeczniczej zapoczątkowanej, kiedy funkcjonował dokument E101 zastąpiony przez dokument A1).

Odnosnie do spraw z obszaru ustawodawstwa właściwego informuję, że postępowanie prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) dotyczące ustalenia ustawodawstwa właściwego, tj. ustawodawstwa, któremu podlega osoba ubezpieczona w zakresie ubezpieczeń społecznych, prowadzone jest w oparciu o regulacje unijne

⁵ Zgodnie z art. 16 § 1 k.p.a. zmiana, uchylene, stwierdzenie nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić jedynie w przypadkach przewidzianych w Kodeksie lub ustawach szczególnych (tzw. zasada trwałości decyzji administracyjnych).

dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz przepisy kodeksu postępowania administracyjnego.

Zgodnie z art. 19 rozporządzenia (WE) nr 987/2009 instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego staje się tym mającym zastosowanie, informuje zainteresowanego (oraz w stosownych przypadkach jego pracodawcę) o obowiązkach przewidzianych w tym ustawodawstwie. Instytucja ta udziela im niezbędnej pomocy w dopełnianiu formalności wymaganych przez to ustawodawstwo (ust.1). Na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego, poświadczają, że ma ono zastosowanie oraz w stosownych przypadkach wskazuje jak długo i na jakich warunkach (ust. 2). W praktyce z wnioskiem występuje do ZUS:

- pracodawca, jeśli wniosek dotyczy polskiego pracownika delegowanego czy wysyłanego do pracy za granicą przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium Polski;
- w przypadku osób prowadzących działalność na własny rachunek lub zatrudnionych przez pracodawcę mającego siedzibę w innym państwie członkowskim osoba zainteresowana.

ZUS ustala ustawodawstwo na wniosek (zainteresowanego lub pracodawcy) i wydaje wnioskodawcy zaświadczenie A1 w przypadku ustalenia jako właściwego polskiego ustawodawstwa⁶. W razie stwierdzenia niewłaściwości polskiego ustawodawstwa ZUS informuje o tym wnioskodawcę⁷.

W przypadku wykonywania pracy w dwóch lub więcej państwach członkowskich (art. 13 rozporządzenia nr 883/2004) z wnioskiem najczęściej występuje osoba zainteresowana. Wówczas, na mocy art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009, osoba aktywna zawodowo w dwóch lub większej liczbie państw członkowskich informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. W przypadku zamieszkiwania na terytorium Polski jest to ZUS. W myśl art. 16 ust. 5 instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego.

Ani przepis art. 16, ani 19 rozporządzenia nr 987/2009 nie nakłada na instytucję właściwą (ZUS) obowiązku każdorazowego informowania pracodawcy, osoby zainteresowanej, niebędącej wnioskodawcą o swoim ustaleniu w przedmiocie ustawodawstwa mającego zastosowanie. W praktyce ZUS niejednokrotnie tak postępuje, przesyłając równolegle do wiadomości pracodawcy (również zagranicznego) informację/zaświadczenie A1. Obowiązek takiego postępowania nie wynika jednak z przepisów.

Postępowanie dowodowe w procesie administracyjnym opiera się na inkwizycyjnej regule obligującej organ administracji do wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego (art. 77 § 1 k.p.a.). W tej kwestii wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) w wyroku z dnia 7 maja 1985 r., w którym stwierdził, że „obowiązek przeprowadzenia całego postępowania co do wszystkich istotnych okoliczności spoczywa

⁶ Zaświadczenie A1 jest dokumentem potwierdzającym właściwość danego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego

⁷ ZUS może wydać A1 tylko wtedy, gdy polskie ustawodawstwo jest właściwe.

na organie i nie może być przerzucony na stronę”. Z kolei w wyroku z 6 stycznia 1994 r. NSA stwierdził, że „zaniechanie przez organ administracji podjęcia czynności procesowych zmierzających do zebrania pełnego materiału dowodowego, zwłaszcza gdy strona powołuje się na określone i ważne dla niej okoliczności, jest uchybieniem przepisom postępowania administracyjnego”.

Nałożony na organ administracji obowiązek wyczerpującego zebrania materiału dowodowego zobowiązuje go do czynnego działania w postępowaniu, polegającego na poszukiwaniu dowodów pozwalających na dojście do prawdy obiektywnej. Zasada prawdy obiektywnej (art. 7 k.p.a) ma podstawowy wpływ na kształtowanie całego postępowania administracyjnego, zwłaszcza postępowania dowodowego. Przenosi ona bowiem ciężar dowodu w postępowaniu administracyjnym na organ administracji publicznej prowadzący to postępowanie. Organ ten ma obowiązek z urzędu „zmierzać do pełnego wyświetlenia stanu faktycznego sprawy w zakresie potrzebnym do jej załatwienia i nie jest pod tym względem związany wnioskami stron” (E. Ochendowski, Postępowanie administracyjne i sądowniczoadministracyjne. Wybór orzecznictwa, Toruń 1997, s. 45).

Spoczywający na organach administracji obowiązek przeprowadzenia wyczerpującego postępowania dowodowego i rozpatrzenia całości materiału dowodowego jest przedmiotem wielu orzeczeń sądów administracyjnych. Wskazując na skutki niedopełnienia tego obowiązku NSA zaznaczył, że zaniechanie przez organ administracji państwowej podjęcia czynności procesowych zmierzających do zebrania pełnego materiału dowodowego, zwłaszcza gdy strona powołuje się na określone i ważne dla niej okoliczności, jest uchybieniem przepisom postępowania administracyjnego, skutkującym wadliwością decyzji (wyrok z 19 marca 1981 r., SA 234/81, zob. także wyr. NSA z 29 czerwca 2010 r., I OSK 1186/09, z 17 czerwca 2010 r., I OSK 1121/09, z 25 marca 2015 r., I OSK 2271/13).

Organ administracji publicznej „nie może oczekiwać, że to strona powinna przedstawić wszystkie dowody na poparcie swoich oświadczeń” (wyrok WSA w Łodzi z dnia 6 grudnia 2011 r., II SA/Łd 937/11).

Należy przy tym zaznaczyć, że nałożenie obowiązku zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego na organy prowadzące postępowanie administracyjne nie zwalnia strony postępowania z lojalnego współdziałania w realizacji tego obowiązku. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy nieudowodnienie określonej okoliczności faktycznej może prowadzić do rezultatów niekorzystnych dla strony. Liczne przykłady z orzecznictwa akcentują, że obowiązki organów administracji publicznej w zakresie przeprowadzenia dowodów z urzędu celem odtworzenia prawdy obiektywnej nie sięgają na tyle daleko, by zwalniały stronę ze współdziałania w zebraniu materiału dowodowego (por. wyroki NSA z: 17.2.2011 r., II GSK 273/10, 10.12.2010 r., II OSK 1677/10). W ramach lojalnego współdziałania w celu wyjaśnianiu okoliczności faktycznych strona winna przedstawić wszystkie informacje niezbędne do ustalenia stanu faktycznego sprawy, jak również udostępnić dowody znajdujące się w jej posiadaniu lub takie, które tylko ona może przedstawić, potwierdzające okoliczności istotne dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Tym niemniej cały czas podkreśla się, że obowiązki te w żaden sposób nie wyłączają wymogu dążenia przez organ administracji do wyjaśnienia prawdy materialnej.

Samo wyodrębnienie dwóch poziomów administrowania w ZUS (centrala i terenowe jednostki organizacyjne) nie pozwala przyjąć, że w sensie organizacyjnym ZUS stanowi zespół urzędów administracyjnych (centrala, poszczególne terenowe jednostki organizacyjne), z których każdy obsługuje inny organ administracji publicznej mieszczący się

w strukturze zakładu. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 22 marca 2007 r. (II GSK 359/06) zauważył, że ustrój, zadania i kompetencje (art. 66-79a ustawy systemowej) decydują o zakwalifikowaniu ZUS jako jednostki organizacyjnej (osoby prawnej), która jako całość jest organem administracji publicznej (art. 66 ust. 4 ustawy systemowej). Ani wewnętrzne organy ZUS, ani terenowe jednostki organizacyjne, mające kompetencje do działania w jego imieniu, nie występują w roli samodzielnych organów administracyjnych. Konstatacja ta ma znaczenie z punktu widzenia art. 83a ust. 2 ustawy systemowej, w myśl którego decyzje ostateczne ZUS mogą być z urzędu przezeń uchylone, zmienione lub unieważnione na zasadach określonych w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego. Artykuł ten określa zasady wzruszania decyzji ostatecznych wydanych przez ZUS. Organ rentowy może więc, z zachowaniem warunków określonych w ustawie systemowej, "unieważnić" własną decyzję z przyczyn, o których mowa w art. 156 § 1 k.p.a. (wyrok Sądu Najwyższego z 3 lipca 2019 r., sygn. akt II UK 35/18).

Organem właściwym do jej wydania jest ZUS (jego właściwa terenowa jednostka organizacyjna), a organem odwoławczym - sąd powszechny⁸. W każdym bowiem z tych przypadków decyzja wydana na mocy art. 83a ust. a ustawy systemowej jest indywidualną decyzją wskazaną w art. 83 ust. 1 tej ustawy, od której przysługuje odwołanie do sądu, wszczynające postępowanie cywilne. Nie ma tu administracyjnego postępowania w jego koniecznych według Kodeksu postępowania administracyjnego stadiach instancyjnych, nie ma też nadzwyczajnych weryfikacji decyzji wadliwych, w specjalnych - również dwuinstancyjnych - trybach.

Samo wyeliminowanie z obrotu prawnego przez instytucję zagraniczną własnej decyzji (np. zaświadczenia A1) zasadniczo nie stanowi wystarczającej podstawy do automatycznego stwierdzenia nieważności decyzji własnej przez ZUS. Może to być podstawą do wznowienia postępowania w trybie art. 83a ustawy systemowej, ale niekoniecznie do stwierdzenia jej nieważności.

Sąd Najwyższy w uchwale z 9 września 2020 r., sygn. akt III UZP 4/18, przyjął, że nie można uznać, że uchylene decyzji słowackiego organu rentowego w przedmiocie niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu w tym państwie bezpośrednio oddziałuje na obowiązywanie wcześniej podjętej decyzji polskiego organu ubezpieczeniowego w wyniku uzgodnień, o których mowa w art. 16 ust. 4 rozporządzenia nr 987/2009. Sam wyrok sądu słowackiego uchylający decyzję słowackiego organu ubezpieczeniowego nie upoważnia do stwierdzenia, że skarżący podlegał w spornym okresie ubezpieczeniu społecznemu na Słowacji z tytułu wykonywania tam pracy najemnej. W przypadku uzyskania przez wnioskodawcę korzystnego rozstrzygnięcia w przedmiocie jego ubezpieczenia pojawi się możliwość wznowienia przez ZUS postępowania w trybie art. 83a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Stwierdzenie nieważności decyzji jest instytucją nadzwyczajną, zarezerwowaną dla przypadków najcięższych, pierwotnych wad decyzji. W momencie wydawania decyzji w przedmiocie podlegania polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych ZUS działał prawidłowo, opierając się na obowiązującym i wiążącym dokumencie instytucji zagranicznej. Zgodnie zaś z art. 5 rozporządzenia nr 987/2009 z 16 września 2009 r., dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, dokumenty wydane przez instytucję państwa członkowskiego,

⁸B. Gudowska, J. Strusińska-Żukowska (red.), Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz, wyd. 2, 2014.

stanowiące poświadczenie sytuacji danej osoby, oraz dowody, na podstawie których je wydano, są akceptowane przez instytucje pozostałych państw członkowskich tak długo, jak długo nie zostaną wycofane lub uznane za nieważne przez państwo członkowskie, w którym zostały wydane. Samo uchylene przez instytucję zagraniczną jej decyzji może natomiast kreować potrzebę ponownego wszczęcia procedury uzgodnieniowej pomiędzy instytucjami zabezpieczenia społecznego państw członkowskich na podstawie art. 16 ust. 4 rozporządzenia nr 987/2009, jeżeli ponowne stanowisko instytucji zagranicznej jest sprzeczne z decyzją ZUS.

Zgodnie z art. 83 ust. 2–5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, od decyzji ZUS (w tym decyzji o odmowie wszczęcia postępowania o unieważnienie) przysługuje odwołanie do sądu powszechnego, w terminie i według zasad określonych w k.p.c. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem jednostki organizacyjnej ZUS, która wydała decyzję (art. 83 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W razie złożenia odwołania do sądu niewłaściwego, zastosowanie ma mechanizm przekazania sprawy do sądu właściwego (por. art. 200 § 1 k.p.c.). Obowiązek szczegółowego pouczenia strony o środkach zaskarżenia wynika z przepisów procesowych i jest realizowany w treści decyzji.

Decyzję dotkniętą wadami kwalifikowanymi z art. 156 k.p.a. skutecznie wyeliminuje z obrotu prawnego decyzja właściwego organu o stwierdzeniu jej nieważności, której można przypisać walor ostateczności i prawomocności.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/